

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. IV. An detur aliquis Timor, qui sit circa bonum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

Tom. II.

SECTIO QUARTA.

An detur aliquis timor, qui fit circa bonum.

I. Negant aliqui posse dari timorem circa bonum.

Probant, quia aliqui hic timor esset virtus Theologica.

II. Dicendum, non circa malum tantum, sed etiam circa bonum versari potest timorem.

III. In quo consistat, unde oritur timor reverentialis.

IV. Timor reverentialis magis in particulari declaratur.

V. Hic affectus, ut ex sacris Literis constat, vocatur simpliciter timor.

Hoc rariis, tum novis, tum veteris Testamenti testimoniis ostenditur.

PARTEM negantem sequitur Caietanus, Bannez, Aragon & Lorca citati Sectione primâ, quorum sententia præter argumenta ibi posita & soluta, sic probari potest: Si enim donum timoris non versatur circa malum, quod fugiat, solum versari potest circa bonitatem Dei, atque ita crit virtus Theologica, quod est falsum, & contra Divum Thomam, qui omnia dona distinguit à virtutibus. Deinde timor est fuga voluntatis, quæ non est nisi mali, sicut prosecutio tantum est boni allicientis.

Communio tamen & vera sententia affirmat, posse timorem aliquem versari circa bonum: ita Divus Thomas hic, art. 2. & quæst. 81. art. 2. ad 1. ubi ait ad timorem pertinere, revereri Deum. Reverentia autem non tendit ad malum, sed ad bonum, & 3. parte, quæst. 7. art. 6. & 1. 2. quæst. 67. art. 4. ad 2. ait in patriâ non manere timorem circa malum, sed manere timorem, qui est revereri Deum. Eadem ferè sunt verba Divi Bonaventuræ, in 3. d. 34. parte 2. art. 3. quæst. ultimâ, Gabriel. quæst. unicâ, art. 3. d. 2. & Richard. art. 2. quæst. 3. qui ait hunc timorem esse conformem communi opinioni, Halensis 2. parte, quæst. 118. membro 3. art. 6. ubi alios pro eâ refert, Suarez Tom. 1. in 3. parte, d. 2. Sect. 2.

Consistit autem hic timor in quodam affectu reverentiæ ad Deum propter ejus eminentiam, quem affectum præcedit in intellectu magna æstimatio divinæ excellentiæ, & omnipotentis, quæ res omnes in nihilum redigere potest, & vilissima ipsius hominis æstimatio, cui respondet in voluntate subjectio quædam, quæ homo seipsum coram tantâ majestate dejicit ac despicit, vultque illi perpetuò subesse.

Hic ergo affectus, quo voluntas vult se subdere Deo, præferendo in omnibus honorem divinum proprio, appellatur timor reverentialis, non quidem ita rigorosè, sicut ille quo timetur malum, sed quia hic affectus solet esse effectus illius timoris rigorosi, & quia per illum reveremur Deum propter eminentiam & potentiam quam habet ad infligendum illud malum, quod solet esse objectum timoris, ut declarat S. Thomas loco illo 3. partis citato.

Hunc verò affectum reverentiæ appellari absolute timorem constat ex Scripturâ; sic enim habetur Jerem. c. 10. v. 7. Quis non timebit te, ô Rex gentium, tuum est enim decus, &c. id est tibi debetur honor, ut explicat Lira, ubi ratio propter quam Deus dicitur timendus, est quia est dignus honore, propter suam excellentiam, non verò propter malum, quod infligere potest. Deinde Lucæ c. 7. v. 16. Accepit autem omnes timor, & magnificabant Deum: ubi timor non videtur accipi pro fugâ mali, sed pro reverentiâ conceptâ erga Christum Dominum, quia videbant eum miracula parantem, unde cap. 5. v. 26. dicitur, Repleti sunt timore dicentes, quia vidimus mirabilia hodie: ad Rom. c. 13. v. 7. Reddite omnibus debita, cui timorem, timorem, &c. ubi timor accipitur pro reverentiâ ut explicant S. Chrysostr. & Theophilactus. Lucæ etiam primo, v. 65. loquens

Evangelista de mirabilibus, quæ in nativitate Joannis Baptistæ contigerant, ait, Factus est timor super omnes vicinos eorum: ubi causa timoris non fuit aliquod malum quod fugerent, sed potius multa bona, de quibus gauderent, timor ergo illic vocatur reverentia erga Deum propter excellentiam bonitatis, & potentis ipsius, quæ in tot tamque præclaris operibus elucebat, ut bene Salmeron tom. 3. tractatu 16. & Maldonatus in caput primum Lucæ. Hoc idem non femel indicant sancti Patres, D. Dionysius, Chrysostr. Gregorius, & Augustinus, quorum verba adfert Suarez supra.

Ad argumentum in contrarium Respondeo, timorem hunc reverentialem, qui versatur circa Dei excellentiam, non esse virtutem Theologicam, quia non versatur circa Dei excellentiam tendendo ad illam ut tendunt virtutes Theologicæ, sed deprimitur hominem coram illâ. Neque omnis fuga respicit malum, sed illa tantum qua voluntas fugit objectum, quasi nolens illud habere, illa verò fuga qua voluntas recedit ab objecto propter illius reverentiam, qua se illi vult submittere, & quasi non audens ad illud accedere, non respicit objectum malum, sed eminentiam boni; nam ab objecto bono, & valde excellenti non solum oritur amor, sed etiam hic modus fugæ, & reverentiæ, propter ipsius dignitatem.

SECTIO QUINTA.

Quis fit timor mundanus, & an semper fit malus?

TIMOR mundanus accipi non raro solet præcipuè apud Patres, pro timore malorum temporalium, quæ revera sunt digna timore: quo sensu præcisè sumptus hic timor, malus non est, nec continet quidquam contra gloriam Dei sicut neque amor earundem rerum, si propter illa vel acquirenda vel fugienda non sit homo paratus, propter nimium in ea amorem vel timorem, ad peccatum committendum. Timet quis exempli gratia morbum, vel amissionem bonorum, sed propter hunc timorem non movetur ad aliquod peccatum, hic timor non est malus esse; imò opus est homini naturalissimum timere mortem, & alia damna temporalia, potest etiam hic timor esse bonus, si ex debitis circumstantiis fiat; sic enim Christus mortem timebat, & quilibet timere potest jacturam bonorum temporalium, ut illis servatis, melius servire possit Deo.

Communitè tamen timor mundanus accipi in malam partem solet, uti hic describitur à D. Thoma art. 3. pro eo scilicet quo quis ita timet aliquod incommodum seu amissionem boni temporalis, ut propter illud effugendum offendat Deum. Unde merito D. Thomas absolute eum affirmat semper esse malum, & peccatum, sive mortale sive veniale, juxta qualitatem culpæ, quam quis vult committere, ut malum illud temporale effugiat, & hoc modo prohibetur à Christo Matth. c. 10. vers. 28. & Lucæ c. 12. vers. 4. Nolite timere eos qui occidunt corpus, &c. in quæ verba D. Augustinus, apud Valentiam hic, p. 2. ait: Hoc dixit Christus Dominus ne illo timore negaremus eum; quo turbatus est Petrus, quando scilicet Christum negavit.

Ratio

Hic timor, non ex malo, sed ex admiratione excellentiæ & potentis Dei oritur.

Idem docent Patres.

VI. Timor reverentialis non tendit in Deum sicut in eum tendunt virtutes Theologicæ.

Non omnis fuga respicit malum.

I. Quia Patres sæpe intelligunt per timor mundanus.

Ostenditur omnem timorem mundanus non esse malum.

II. Hic tamen timor plerumque in malam partem accipitur.

Hic timor quo sensu prohibetur à Deo.